

Кравець С. Г.

*кандидат педагогічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання Інституту професійної освіти НАПН України, Київ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8878-6241>*

ОСНОВНІ ПРОФЕСІЙНІ ПРОФІЛІ ТА МІКРОКВАЛІФІКАЦІЇ – ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙ

Процеси відбудови всіх секторів економіки нашої держави першочергово пов'язані з розвитком людського потенціалу країни. У національних програмах Плану відновлення України окреслено перспективні результати, досягнення яких уможливується шляхом масштабного залучення до більшості з цих процесів кваліфікованих робітників. Ідеться про довкілля й енергетичну безпеку, сільське господарство, будівництво та відновлення зруйнованих об'єктів, виробництво меблів, машинобудування, металургію, інформаційні технології, логістику і сполучення тощо. Отже, на часі актуалізується значення розвитку розпочатих та проведення нових реформ у системі професійної освіти й національної системи кваліфікацій, спрямованих на відновлення та інноваційний поступ економіки відповідно до європейських тенденцій. Закріплення за Україною статусу кандидата на членство в Європейському Союзі є стимулом для якісних перетворень і реалізації інноваційних проектів на політичному, експертному та інституційному рівнях із урахуванням найкращих практик і досвіду розвитку професійної освіти та системи кваліфікацій у європейських країнах.

Одним із напрямів розвитку Європейського простору професійної освіти й навчання є розроблення основних професійних профілів (European Vocational Core Profiles, EVCP), що ґрунтуються на принципах мобільності, можливості визнання, прозорості, досконалості та інтернаціоналізації. Основні професійні профілі мають забезпечувати реалізацію цілей європейських програм щодо їх зручності й вільного доступу для зацікавлених сторін освіти та навчання в Європі (державні органи влади, освітні структури, підприємства, соціальні партнери й окремі особи). Вони формуються на основі всебічного аналізу галузевих тенденцій і визначають відповідні загальноєвропейські навички, які відображаються в результатах навчання, що співвідносяться з національними освітніми програмами професійної освіти з конкретних галузей економіки. Результати навчання стосуються професійних компетентностей, а також відображають наскрізні навички, загальні компетентності, пов'язані зі сферою професійної діяльності та життєдіяльності загалом [1].

Метою створення основних професійних профілів є забезпечення «видимості» спільних результатів навчання в європейському просторі для вирішення питань, пов'язаних із визнанням професійних кваліфікацій, та

можливості швидкого працевлаштування. Основні професійні профілі можна використовувати як довідковий матеріал для розроблення проєктів професійних стандартів із нових професій, оновлення чинних професійних стандартів; як додатковий орієнтир для професійного розвитку особистості (самостійного навчання, підвищення кваліфікації, перепідготовки тощо); як основу для створення короткострокових освітніх програм за конкретними результатами навчання з наступним присвоєнням мікрокваліфікацій.

У національній системі кваліфікацій мікрокваліфікації (*micro-credentials*) є новим трендом, що поступово впроваджується в практику [2–4]. Зміст мікрокваліфікацій інтегрує комплекс інноваційних, вузько спрямованих компетентностей, актуальних для конкретної галузі, та доповнює наявні в особистості професійні кваліфікації. Набуття та/або підтвердження мікрокваліфікацій характеризується короткостроковістю, гнучкістю, можливістю опанування на конкретному робочому місці (наприклад, задля пришвидшення кар'єрного зростання на підприємстві) шляхом неформального навчання з перспективою визнання відповідних сертифікатів про здобуття мікрокваліфікацій у різних європейських країнах.

Використання потенціалу основних професійних профілів і мікрокваліфікацій є перспективним напрямом розвитку національної системи кваліфікацій та системи професійної освіти, що вимагає нормативного врегулювання цих питань щодо їх позиціонування в національній системі кваліфікацій, можливостей відображення в реєстрі кваліфікацій, способів перенесення у зміст освітніх програм, інструментів доступності для самостійного опанування, механізмів узгодженого визнання на національному та європейському ринках праці тощо.

В Україні саме тепер формуються підходи щодо адаптації нових складників системи кваліфікацій до чинних її функціоналів із наступними процесами гармонізації й імплементації з європейською системою кваліфікацій та відповідно до цілей європейських програм щодо побудови ефективної й гнучкої системи навчання впродовж життя.

Список використаних джерел

1. Council Recommendation on vocational education and training (VET) for sustainable competitiveness, social fairness and resilience (2020/2767(RSP)). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29>.

2. Семігіна Т., Рашкевич Ю. Мікрокваліфікації як тренд розвитку сучасної безперервної освіти. *Збірник наукових праць SCIENTIA*. 2022. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/18888>.

3. Council Recommendation on micro-credentials for lifelong learning and employability / European Commission. 2021. URL: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=24995&langId=en>.

4. Proposal for Council Recommendation on individual learning accounts / European Commission. 2021. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0773>.